

Design výzkumu

1) Klasifikace proměnných

Závislá proměnná: subjektivní pocit spokojenosti

Nezávislá proměnná: subjektivní pocit ekonomického zabezpečení

2) Přehled intervenujících proměnných

Z možného souboru intervenujících proměnných, které by mohly ohrozit interní validitu našeho výzkumu, jsme v rámci **pocitu ekonomického zabezpečení** identifikovali následující:

- *jiné dispoziční příjmy*: část odpovědí na otázky v našem dotazníku může být zkreslena jinými příjmy, než těmi, které vyplývají z hlavního pracovního poměru v rámci neziskové organizace. Jde např. o příjmy partnera/ky, jiných členů domácnosti nebo příjmy z vedlejší pracovní činnosti (např. brigády, jiné přivýdělky).

- *aktuální či plánované vyšší finanční výdaje*: tyto výdaje spojené s různými očekávanými investicemi, mohou taktéž ovlivňovat vnímání pocitu ekonomického zabezpečení ve směru jeho možného snížení.

- *různá délka pracovního poměru v neziskové organizaci*: může se jednat například o krátkodobý pracovní poměr, respondent nezamýšlí věnovat se práci v neziskovém sektoru dlouhodobě.

Otázka v úvodu: Jak dlouho trvá Váš pracovní poměr v neziskovém sektoru? Otevřená otázka.

Vliv výše uvedených možných intervenujících proměnných jsme se rozhodli omezit tím, že je zařadíme mezi nezávislé proměnné a v dotazníku pro ně vytvoříme samostatné otázky.

Do evaluace **spokojenosti se životem** může intervenovat různorodé spektrum proměnných.

V rámci našeho výzkumu jsme identifikovali následující:

-*aktuální pracovní situace*: předpokládáme, že evaluaci spokojenosti se životem by mohla ovlivnit celková spokojenost či nespokojenost v rámci zaměstnání.

- *aktuální osobní situace*: pocit spokojenosti se životem by mohl ovlivnit také to, co respondenti/ky v současnosti v životě prožívají, zda zažívají úspěch či neúspěch, zda se jim daří naplňovat svoje životní plány a přání a také to, v jakém emocionálním rozpoložení se zrovna při vyplňování dotazníku nacházejí.

KUKY Tým: Jana Čiháková, Alena Kyseláková, Barbora Novosádová, Jiří Ondruška, Martina Rysová

Vliv těchto dvou intervenujících proměnných bychom mohli eliminovat tím, že bychom respondenty/ky v úvodu instruovali, aby posuzovali výroky spíše z dlouhodobého hlediska, nikoli dle jejich aktuální situace.

Dalšími intervenujícími proměnnými budou jistě interindividuální rozdíly mezi respondenty/kami.

S ohledem na náš výzkumný záměr bychom vliv této intervenující proměnné mohli eliminovat tím, že respondentům/kám položíme otázku týkající se motivace k práci pro neziskovou organizaci.

Jelikož nebudeme mít kontrolu nad tím, v jakém prostředí je dotazník respondenty/kami vyplňován, může se jako intervenující proměnná jevit např. i přítomnost dalších osob, která by mohla způsobit, že dotazník bude vyplněn např. hromadně, tj. že odpovědi respondentů budou totožné. Dalším rizikem je neochota zabývat se dotazníkem v rámci pracovní doby, nebo pomalá rychlost připojení k internetu či nedokončení dotazníku z časových či technických důvodů.

Tento intervenující vliv se pokusíme eliminovat tím, že v úvodu dotazníku budeme respondenty/ky instruovat, aby jej vyplňovali samostatně, jinak by mohlo dojít ke zkreslení výsledků výzkumu.

Přehled a zvážení faktorů ohrožujících interní validitu

Ohrožením interní validity by v rámci našeho výzkumu mohla být chyba měřicího nástroje, v našem případě tedy dotazníku a jeho škál. Jednou z možností chyby je to, že respondent/ka neporozumí správně otázce a jeho/její odpověď tím pádem může zkreslit výsledný skóre. Dalším možným úskalím je to, že otázky mohou díky jednostranné orientaci škál (vždy od zásadního souhlasu po zásadní nesouhlas) podsouvat jednostrannou odpověď.

Interní validita by mohla být ohrožena také reaktivitou zkoumaných osob hned v několika ohledech. Jelikož respondenti/ky budou v textu e-mailu požádáni o vyplnění dotazníku spokojenosti, je možné, že z otázek vyčtou náš zkoumaný záměr a budou se snažit odpovídat ve směru zvýšené spokojenosti, aniž by to u nich odpovídalo jejich skutečné situaci. Abychom nenavodili pocit nezářivosti z jednostranně zaměřených otázek ať již na spokojenost nebo na pocit finančního zabezpečení, prostřídali jsme jednotlivé otázky z obou těchto škál. Do reaktivity respondentů/ek se taktéž promítá již výše zmíněná možnost tendence odpovídat na otázky shodně, tj. volit vždy stejnou odpověď.

Přesný popis výzkumného postupu

Jako metodu sběru dat jsme se rozhodli využít patnácti-položkový dotazník (viz odkaz níže), který budeme distribuovat prostřednictvím internetu, konkrétně pomocí e-mailu. Z praktického

KUKY Tým: Jana Čiháková, Alena Kyseláková, Barbora Novosádová, Jiří Ondruška, Martina Rysová

hlediska je hlavní výhodou dotazníku administrovaného přes internet operativní možnost oslovení vybraného spektra neziskových organizací, které mají sídlo v různých částech České republiky (viz příloha č. 1), aniž bychom je museli osobně navštívit, což v rámci tohoto projektu není bohužel v našich časových možnostech. Jelikož internetové stránky vybraných neziskových organizací nenabízí kompletní kontakty na všechny zaměstnance, rozhodli jsme se kontaktovat neziskovou organizaci nejprve telefonicky a dohodnout se s kontaktním pracovníkem/pracovnicí na možnosti oslovení zaměstnanců/kyň neziskové organizace pomocí e-mailu. Tímto navíc získáme souhlas k dalšímu postupu. Online dotazník jsme vytvořili na stránkách www.surveygizmo.com a vygenerovaný odkaz (<http://www.surveygizmo.com/s3/1096340/Dotazn-k-spokojenosti>) přiložíme do mailu společně s níže uvedeným průvodním dopisem (viz příloha č. 2) a rozešleme přímo na e-mailové adresy zaměstnanců/kyň konkrétní neziskové organizace. Dotazník je v češtině a je velmi snadný na manipulaci. Po zodpovězení všech otázek (znemožnili jsme v technických parametrech dotazníku přeskočit otázku bez odpovědi) potvrdí respondent/ka na konci tlačítko „Odeslat dotazník“. Jelikož jde o online verzi, výsledky jednotlivých respondentů jsou nám k dispozici prakticky okamžitě po vyplnění dotazníku.

Příloha č. 1

Klasifikace neziskových organizací (OSN 2003)*		
kultura, sport a volný čas	Lužánky	Teatrum mundi o.s.
vzdělání a výzkum	Lata	Naše historie o.s.
zdraví	Lékaři bez hranic	Jihočeské matky, o. s.
sociální služby	Centrum pro rodinu a sociální péči	APLA
životní prostředí	Nadace partnerství	Chaloupky
rozvoj a bydlení	Azylový dům pro matky s dětmi	Domov sv. Anežky, o.p.s.
právo, prosazování zájmů a politika	Transparency International	SOZE
zprostředkování dobročinnosti a podpora dobrovolnictví	Ratolest	Okamžik
mezinárodní činnosti	Člověk v tísni	ADRA
jiné - romská otázka	IQ Roma servis	Fond ohrožených dětí
*UNITED NATIONS. Handbook on non-profit institutions in the system of national accounts. 1. vyd. New York: United Nations, 2003. 316 s. ISBN 92-1-161461-9.		

Příloha č. 2

Průvodní dopis (mail)

Dobrý den,

KUKY Tým: Jana Čiháková, Alena Kyseláková, Barbora Novosádová, Jiří Ondruška, Martina Rysová

jsme studenti a studentky 3. ročníku fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně (obor psychologie) a rádi bychom Vás požádali o spolupráci při vyplnění krátkého dotazníku spokojenosti, administrovaného v rámci předmětu Metodologie psychologického výzkumu. Organizace, ve které pracujete, byla vybrána mezi dalšími organizacemi v České republice kvótním záměrným výběrem.

Dotazník v českém jazyce je určen zaměstnancům/zaměstnankyním pracujícím na plný pracovní úvazek a naleznete jej na adrese <http://www.surveygizmo.com/s3/1096340/Dotazn-k-spokojenosti>. Z nabízených odpovědí na otázky, prosíme, vyberte tu, která nejlépe vystihuje Vaše mínění. **Otázku není možné přeskočit, aniž byste na ni odpověděl/a.** Po vyplnění všech odpovědí, prosím, klikněte na tlačítko „Submit“ a následně můžete internetovou stránku zavřít. Vyplnění dotazníku může trvat maximálně 10 minut.

Dotazník je **naprosto anonymní** a s Vašimi odpověďmi bude zacházeno pouze pro účely výše uvedeného výzkumu. Pokud budete mít zájem, můžeme Vám výsledky tohoto výzkumu zaslat na Vaši e-mailovou adresu. V takovém případě nás, prosím, kontaktujte na uvedené e-mailové adrese.

Mnohokrát Vám děkujeme za čas strávený vyplněním dotazníku!

Jana Čiháková, Alena Kyseláková, Barbora Novosádová, Jiří Ondruška, Martina Rysová

Nemáte klasifikován design vašeho výzkumu. Kvůli tomu je pojednání o intervenujících proměnných takové neuspořádané. Vlastně, úvahu o intervenujících proměnných v pravém slova smyslu zde nevidím vůbec. To, co se chcete dozvědět, je vztah mezi dvěma spokojenostmi. Specificky uvažujete, že ekonomická spokojenost má vliv na obecnou. Pak je pro vás intervenující proměnnou např. společná příčina – proměnná, která způsobuje obě spokojenosti zvlášť, aniž by ony byly nějak kauzálně svázané. Jiným druhem intervenující proměnné je pro vás proměnná, která může předpokládaný vztah utlumit/zesílit – mám pocit, že takto jste latentně uvažovali o té motivaci (triviálně, hledaný vztah je silný u lidí, pro které jsou peníze důležité, a slabší u lidí, pro které zas až tak důležité nejsou). Takovou proměnnou nazýváme moderátor. Můžete si vygooglit taky mediátor. Suma sumárum, intervenující proměnné jsou takové, které ovlivňují hledaný vztah (ne jednotlivé proměnné).

V oslovení uvádíte řadu detailů, které jsou podle mě na škodu věci, a zapomínáte na 2 zásadní věci: o čem výzkum je a proč by se ho měl respondent chtít zúčastnit.

V současné podobě má váš projekt etické problémy. Ačkoli nepožadujeme vždy explicitně informovaný souhlas, musíme stejně všechny informace, které do něj patří respondentům poskytnout (v žádosti o spolupráci nebo v instrukci k dotazníku). Když to uděláte, uvědomíte si, že nemůžete nikoho nutit do zodpovězení všech otázek. Dokud tohle nevyřešíte, nemůžu vám dát souhlas se spuštěním sběru dat.

SJ